

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ସମ୍ମିଳନୀରେ ରାଜନାଥ ସିଂହଙ୍କ ଉଦବୋଧନ

Posted On: 26 MAR 2017 5:40PM by PIB Bhubaneswar

ନ୍ୟାସନାଲ ଗ୍ରୀନ୍ ଟ୍ରିବ୍ୟୁନାଲ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ସମ୍ମିଳନୀରେ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜନାଥ ସିଂହଙ୍କ ଉଦବୋଧନର ଅଂଶ ବିଶେଷ:

‘ଏହି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସି । ଏହି ସମ୍ମିଳନୀ ଆୟୋଜନ କରିଥିବାରୁ ନ୍ୟାସନାଲ ଗ୍ରୀନ୍ ଟ୍ରିବ୍ୟୁ-ଏନଜିଟିକୁ ମୁଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି । ମୁଁ ନିଶ୍ଚିତ ଯେ, ପରିବେଶ ସମ୍ପର୍କିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ମତାମତ ବିନିମୟ ପାଇଁ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ।

ଆଜି ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ସେହି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମ ଶବ୍ଦ ମୋର ମନେପଡୁଛି, ସେ କହିଥିଲେ କି, “ଏହି ବିଶ୍ୱରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟେଇବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ପଦ ରହିଛି, କିନ୍ତୁ ଲୋଭ ମେଣ୍ଟେଇବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନାହିଁ” ।

ମାନବତାର ସୁସ୍ଥତା, ଅର୍ଥନୀତିର ପରିବେଶ ଏବଂ ସମ୍ପାଦନ, ବିଶେଷ କରି ଏହି ଗ୍ରହରେ ଉପଲବ୍ଧ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳର ଦାୟିତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ମାଟି ମା’ ଉପଲବ୍ଧ କରାଉଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳଠାରୁ ଅଧିକ ଏହି ମାନବସମାଜ ଲୋଭ କରି ପାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ମାନବ ସମାଜ ଏବେ ସମ୍ମୁଖିନ ହୋଇଥିବା ସଙ୍କଟ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀର ମାନବ-ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପର୍କର ସୀମା ସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି । ବିଶେଷ କରି ଗତ ପାଞ୍ଚ ଦଶନ୍ଧିରେ ହୋଇଥିବା ବିକାଶର ସମୀକ୍ଷା କରି ଭବିଷ୍ୟତ ବିକାଶର ମାନଚିତ୍ରକୁ ସ୍ଥିର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଭାରତୀୟ ମାନେ ସର୍ବଦା ପ୍ରକୃତି ସହ ଗଭୀର ସମ୍ପର୍କରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ଆମେ ତାକୁ ପ୍ରକୃତି ମା’ ଭାବେ ବିବେଚନା କରିଥାଉ । ପ୍ରକୃତି ବିନା ଆମେ ଜୀବନ ଧାରଣ କରି ପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ପ୍ରକୃତିକୁ ଶୋଷଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ମାନବସମାଜର ସୁସ୍ଥତା ପାଇଁ ତାହାର ପ୍ରତିପୋଷଣ ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରକୃତିରେ ସନ୍ତୁଳନ ରହିଲେ, ଆମ ଜୀବନ ଏବଂ ଆମେ ବାସ କରୁଥିବା ବିଶ୍ୱରେ ଭାରସାମ୍ୟ ରହିପାରିବ ।

ମାନବଜାତି ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟପ୍ରଦ ତଥା ପୁଷ୍ଟିକର ସମ୍ପର୍କର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆମର ପୁରାତନ ଗ୍ରନ୍ଥାବଳୀ ସର୍ବଦା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି । ଅଥର୍ବ-ବେଦରେ ଏହାକୁ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି, ପୃଥିବୀକୁ ଆମେ ସୁରକ୍ଷା ଦେଲେ, ଜୀବନର ସଭା ତିଷ୍ଠି ରହିବ । ପୃଥିବୀ ସହ ଆମର ସମ୍ପର୍କକୁ ଆମେ ‘ମାତା ଭୂମି ପୁତ୍ର ଅହମ୍ ପୃଥିବ୍ୟ’ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛୁ ।

ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷାର ଧର୍ମ ତିଷ୍ଠି ରହିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବିକାଶ ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ସ୍ଥିରସିଦ୍ଧ ହୋଇପାରିବ ।

ଏହି ଉଦ୍ୟମରେ ପୁରାତନ ଗ୍ରନ୍ଥାବଳୀ ପରିବେଶର ବିକାଶ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ କରୁଛି । ଯାହାକି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସ୍ତରରେ ଏବେ ‘ବିକାଶର ସ୍ଥିରତା’ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭାବେ ପରିଚୟ ପାଇଛି ।

ଏପରିକି ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଏହା କହିଛି ଯେ, ‘ଦେଶରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଓ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀର ସୁରକ୍ଷା ସହ ପରିବେଶର ବିକାଶ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ରାଜ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱ । ଭାରତର ନାଗରିକ ଭାବେ ଜଙ୍ଗଲ, ହ୍ରଦ, ନଦୀ ଏବଂ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ତଥା ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶର ବିକାଶ ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ’ ।

ରାଜ୍ୟ ଅଧିକାର ପରିଚ୍ଛେଦରେ ମଧ୍ୟ ପରିବେଶର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବା ସହ ଏହାକୁ ଜୀବର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟଙ୍କ ମତ ଅନୁସାରେ ଏକ ସଭ୍ୟ ସମାଜରେ ନିର୍ମଳ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟପ୍ରଦ ପରିବେଶ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଧିକାର ।

ଭାରତୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ତିନୋଟି ସ୍ତମ୍ଭ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭା, ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ବିଚାର ବିଭାଗ ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସ୍ଥିରତାରେ ଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଏକତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାରେ ବ୍ୟଗ୍ର ।

ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରକୃତିକୁ ଗଠନ କରୁଥିବା ତଥା ଜୀବନର ସତା ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ପରସ୍ପର ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଯୋଗୁ ଅନେକ ପ୍ରାଣୀ ଲୋପ ପାଇଯିବା ସହ ବିଶ୍ୱ ପାଣିପାଗ ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବଦଳିବାରେ ଲାଗିଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆମର ବର୍ତ୍ତୁମାନ ଉପରେ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତର ପ୍ରଭାବ ପକାଇବାକୁ ଯାଉଛି । ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଉଛି ଯେ ଯଦି ବର୍ତ୍ତୁମାନର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ ଧାରା ଜାରି ରହେ ଏବଂ 2050 ମସିହା ବେଳକୁ ବିଶ୍ୱର ଜନସଂଖ୍ୟା 960 କୋଟି ଛୁଏଁ ତେବେ ଆମର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଜୀବନ ଧାରଣ ପାଇଁ ତିନୋଟି ଗ୍ରହର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିବ ।

ଆଜି ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଶ୍ୱ ଆଗରେ ଏକ ବଡ଼ ଆହ୍ୱାନ ଭାବେ ଉଠା ହୋଇଛି ।

ଭାରତରେ ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ଅଜ୍ଞାନକାମ୍, ମିଥେନ୍ ନିର୍ଗମନ ଏବଂ ବିକଶିତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ଦ୍ରୁତ ଶିଳ୍ପାୟନ ତଥା ଖଣିଜ ଜାଳେଣି ଯୋଗୁ ବିଶ୍ୱ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି ।

ଯଦିଓ ଭାରତ ଭଳି ଏକ ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶ ଏହି ଧାରାରେ କିଛି କରି ନାହିଁ, ତଥାପି ଏହାକୁ ଆଜି ପରିଣତି ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆମର ନିୟୁତ ନିୟୁତ କୃଷକଙ୍କ ପାଇଁ ବିପଦ ହେଉଛି, କାରଣ ଏହାଯୋଗୁ ପାଣିପାଗର ଧାରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିବା ସହ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ।

ଆମ ପାଇଁ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ଯେ, ସମୁଦ୍ର ପତନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି ଏବଂ ପୃଥିବୀ ଉତ୍ତର ଦିଗରୁ ଚରଳିବାରେ ଲାଗିଛି । ଉତ୍ତର ମେରୁ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ମେରୁରେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ବରଫର ଆୟତନ ସବୁଠାରୁ କମ୍ ରହୁଛି । ଚରଳୁଥିବା ବରଫ ଆମର ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ବିପଦ । ଆମେ ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ ଚିହ୍ନିତ ଯେ ଆମର ନଦୀ ଏବଂ ସଭ୍ୟତାକୁ ପ୍ରତିପୋଷଣ କରୁଥିବା ହିମାଳୟର ଗ୍ଲାସିୟର ଅପସାରିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି ।

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆହ୍ୱାନର ସମ୍ମୁଖିନ ହେବା କଷ୍ଟକର ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଏହା ମଧ୍ୟ ବିକାଶର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରିବା ସହ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉତ୍ତମ ଭବିଷ୍ୟତ ଗଠନ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଆଣିଛି ।

ପ୍ୟାରିସ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ସରକାର ଅଜ୍ଞାନକ ନିର୍ଗମନକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ସହ ବିଶ୍ୱ ଉତ୍ତାପକୁ 2 ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍ସିୟସକୁ କମାଇବା ଲାଗି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ।

ଚୁକ୍ତିବଦ୍ଧ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଏ ଦିଗରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧା ଯୋଜନା ଉପସ୍ଥାପନ କରି ସାରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ସେମାନେ ଏହି ଯୋଜନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଦିଗରେ ଦୃଢ଼ପ୍ରତିଜ୍ଞ । ନବୀକରଣ ଶକ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ଏବଂ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଶକ୍ତି ଅପଚୟ ନ କରିବା ଏହି ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ଏଥିସହ ମୁଁ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିବି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳର ସୁପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ଦୂରଦର୍ଶିତାର ସହ ଚିନ୍ତା କରିବା ଉଚିତ ।

ପରିବେଶରେ ଅଜ୍ଞାନକ ନିର୍ଗମନକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ଦିଗରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଜୈବ ସମାଜର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକାକୁ ପ୍ୟାରିସ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଜୈବ ସମାଜକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ସହ ନଷ୍ଟ ପ୍ରାୟ ଜୈବ ସମାଜର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ଦିଗରେ ଆମେ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ ।

ବିଶେଷ କରି ସନ୍ତସନ୍ନିଆ ଅଞ୍ଚଳ, ଯେଉଁଠିରେ କି ବେଶି ଭୂପୃଷ୍ଠ ରହିଛି- ଯଥା, ହ୍ରଦ, ବନ୍ୟାଂତଳ ଜମି, ପଞ୍ଜୁଆ ଜମି, ହେନ୍ତାଳ ବଣ, ପ୍ରବାଳ ଦ୍ୱୀପ- ଯାହାକି ରତୁକାଳୀନ କିମ୍ବା ସର୍ବଦା ଜଳ ଘେରରେ ରହିଥାଏ ସେସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ସତ୍ୟ ।

ଆମେ ଚାହୁଁଛୁ ବିଶ୍ୱ କରୁଛି କାଳିନ ଭିତ୍ତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ । ବିଶ୍ୱ ତାପମାତ୍ରା ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ମୁକାବିଲା ସକାଶେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶ ଏକ ବ୍ୟାପକ, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାଦିୟନ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବିଶ୍ୱ ସମ୍ମୁଖିନ ହୋଇଥିବା ଏହି ଆହ୍ୱାନର ମୁକାବିଲା ଦିଗରେ ଭାରତ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରୁଛି । 2022 ମସିହା ସୁଦ୍ଧା 175 ଗିରାଫାଟର ନବୀକରଣ ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି । 2030 ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଆମର କଳକାରଖାନାର 40% ଅଣ-ଖଣିଜ ଜାଳେଣି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି ।

ବର୍ଜ୍ୟକୁ ଶକ୍ତିରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ନୂତନ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟାର ସନ୍ଧାନରେ ଅଛୁ । ଅର୍ମାଲ ପ୍ଲାନଟରେ ନୂତନ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଆପଣାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଛି ।

ଯାନବାହାନରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଜାଳେଣିର ମାନ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଉଛି । କୋଇଲା ଉପରେ ଟ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରଣୟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ ଅନ୍ୟତମ ରାଷ୍ଟ୍ର ।

ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଉତ୍ପାଦ ଉପରେ ଆମେ ଚିହ୍ନଟି ହ୍ରାସ ମଧ୍ୟ କରିଛୁ । ଏପରିକି ନବୀକରଣ ଶକ୍ତି ପାଇଁ ଟ୍ୟାଙ୍କ ଫ୍ରି ବଣ୍ଟି ଜାରି କରିଛୁ ।

ଆମର ଜଙ୍ଗଲ ସମୀମ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସହ ଜୈବ ବିବିଧତାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଯୋଜନା କରିଛୁ ।

ବିକାଶ ଏବଂ ପରିବେଶ ପରସ୍ପରର ବିରୋଧୀ ନ ହୋଇ ପରିପୂରକ ହେବା ଉଚିତ । ଯଦି କିଛି ଭୁପୃଷ୍ଠ ରହିବ ନାହିଁ ତେବେ ବିକାଶ କେଉଁଠାରେ ହେବ? ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ବିନା ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଆଜି ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ୱ ଉତ୍ତାପ ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳ ହ୍ରାସର ନିକାରାତ୍ମକ ପରିଣତିର ସମ୍ମୁଖିନ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣ ବିଶ୍ୱ ଆଗରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହୋଇଛି ।

ପରିବେଶ ସମ୍ବଳନୀର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା, ନୂତନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତାପନ ସହ ପରିବେଶ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧିକ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ବିଶ୍ୱର ନୂତନ ସ୍ଥିତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପୁରୁଣା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ନୂତନ ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।

ସମ୍ବଳନୀରେ ଯେଉଁ ସବୁ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ହେଲା, ତାହାକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ସୃଜନାତ୍ମକ କଳ୍ପନା ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ମୁଁ ଖୁସି ଯେ ପୁଞ୍ଜୀକୃତ ଅନୁଧ୍ୟାନ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହୋଇଛି ।

ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛି ଯେ, ଏଠାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପରିବେଶଗତ ଆଇନ୍ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଆଣିଦେବ ।

(Release ID: 1485885) Visitor Counter : 2

